

[Miljøministeren]

som eksempel på miljøgarantiens anvendelse USA-normer i forbindelse med bilers udstødningsgasser.

Til hr. Leif Hermann vil jeg sige, at vi er opmærksom på problemet med den eksisterende bilpark, men det er vores opfattelse – men det vil jeg bede om at vi drøfter nærmere i udvalget – at det ikke er muligt at indføre katalysatorer i den eksisterende bilpark. Men det er jo en teknisk diskussion, hvor påstand står mod påstand, og jeg vil derfor bede om, at vi tager drøftelsen i udvalget, sådan at vi kan få tilstrækkeligt med eksperter inddraget i arbejdet.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Kort og godt, miljøministeren siger, at Danmark ikke vil få nogen problemer vedrørende eventuelle indkøb af brugte biler i Tyskland, »for så vil vi blot indrette vores afgiftspolitik derefter«. Jamen det er jo netop hele spørgsmålet, som det drejer sig om dernede. Jeg kan altså forstå, at uanset om man træffer en afgørelse i EF om, at den afgift, der ligger på brugte biler, skal ophæves, så vil ministeren indrette sin afgiftspolitik derefter. Det kan jeg ikke rigtig få til at stemme, så derfor vil jeg godt bede ministeren sige, hvad det er for nogle afgifter, der så skal lægges på. Er det en speciel miljøafgift på de biler, som kommer ind som brugte biler?

Jeg vil udtrykke min beklagelse over, at jeg kan konstatere, at ministeren ganske enkelt ønsker at fortsætte den negative fodnotopolitik, som har været ført i EF, også i det nye samarbejde i KVR-regeringen. Det er meget uheldigt.

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

For det første vil jeg sige til hr. Knud Lind, at spørgsmålet om miljøafgifter og afgifter i det hele taget i forbindelse med EF vedrører mange andre ting end lige det her spørgsmål og derfor indgår i det store forhandlingsgrundlag omkring det indre marked, og hvordan vi skal indrette afgiftssystemet, når vi når frem til 1992.

Når det drejer sig om de brugte biler, så er det vores opfattelse, at der ikke består en tilskyndelse i dag til at importere brugte biler, men hvis vi ser en anden udvikling, så vil vi selvfølgelig kigge på sagen.

Og så vil jeg til slut sige til hr. Knud Lind, at fodnotopolitik eller ej, her er der faktisk tale om en politik, der har haft bred tilslutning i Folke-

tinget. Jeg indrømmer gerne, at hr. Knud Lind ikke har været med i den brede tilslutning, men det kan jo ikke undre, når det er miljøspørgsmål, vi diskuterer. Det er endda sådan, at statsministeren i 1986 som et af eksemplerne på, hvor man kunne forestille sig, at man ville bruge miljøgarantien i art. 100 A, stk. 4, nævnte netop disse biler. Hr. Knud Lind kan selvfølgelig godt sige, at det var han presset til af andre grunde. Det er jeg fuldstændig overbevist om at statsministeren ikke var. Jeg er fuldstændig overbevist om – og det kan jeg sige, for jeg har haft det her oppe i regeringen, og derfor taler jeg på regeringens vegne – at statsministeren er helt enig i dette forslag. Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor hr. Knud Lind har sine tanker om, at statsministeren ikke skulle være enig. Det er ikke noget, statsministeren på noget tidspunkt har tilkendegivet, hverken i regeringen eller på anden vis. Den samlede regering står naturligvis bag forslaget og har ikke på nogen måde tilkendegivet, at den er modstander af forslaget. Tværtimod har den tilskyndet til, at vi nu fik det ført igennem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af Tandlægehøjskolen i Århus

Af Helle Degn (S) m.fl.

(Fremsat 6/12 88).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 9 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 30:

Forslag til folketingsbeslutning om bevarelse af det lægevidenskabelige fakultet ved Odense Universitet.

Af Helle Degn (S) m.fl.
(Fremsat 6/12 88).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Et flertal i udvalget vedrørende sundhedsuddannelserne indstillede for nylig i sin redegørelse, at Århus Tandlægehøjskole nedlægges, og at der oprettes et odontologisk forsknings- og behandlingscenter som et selvstændigt fakultet under Århus Universitet. Som argumenter for kun at opretholde én tandlægehøjskole anførte udvalget:

For det første: Hver af tandlægehøjskolerne har rigelig uddannelseskapacitet, når man ser på det fremtidige behov for tandlæger.

For det andet: Man undgår for små faglige miljøer. Det samlede optag var i 1983 220 studerende. Optagelsestallet i 1993 er foreløbig sat til 96. Heraf skulle Århus Tandlægehøjskole optage 36. I øvrigt har det faglige landsudvalg for de sundhedsvidenskabelige uddannelser foreslået en yderligere nedgang til 75 optagne studerende i 1993.

Det er altså på den baggrund, man skal se udvalgets forslag. Det skal ses på baggrund af reduktionen i den samlede optagelse fra 220 i 1983 til 96 eller måske kun 75 i 1993. Det er altså mere end en halvering af optaget.

Forslaget, som udvalget har stillet, får ingen konsekvenser af betydning for forskningen og de regionale behandlingsmuligheder, idet behandlingsfunktionerne som led i den sekundære sundhedstjeneste, altså den udadgående behandling af lokale patienter, videreføres i et odontologisk forsknings- og behandlingscenter.

Man vil ved realiseringen af forslaget opnå en mulighed for rationalisering af især den teoretiske undervisning. Og endelig, hvad jeg synes er meget vigtigt, kan de opstillede sparekrav i høj grad findes på administration og bygningsdrift, således at selve tandlægeuddannel-

sen i højere grad friholdes for besparelser sammenlignet med situationen, hvor man sparer ligeligt på begge skoler.

Det siger sig selv, at ved nedlæggelse af én af de to tandlægehøjskoler vil der blive frigjort et større lokaleareal. Selv om der er tale om lokaler, som delvis er indrettet specielt til tandlægeuddannelser, vil disse frigjorte lokaler have stor værdi for Undervisnings- og Forskningsministeriet, da de vil kunne udnyttes til andre undervisnings- og forskningsformål. Der er både i København og Århus en række mulige anvendelser af disse lokaler, som på længere sigt kan give besparelser, enten fordi man begrænser anlægsudgifter, eller fordi man afvikler kostbare lejemål. Jeg kan oplyse, at alene i Københavnsområdet har Undervisnings- og Forskningsministeriet lejeudgifter på omkring 40 mio. kr. om året til universiteter, læreanstalter m.v.

Det er jo rigtigt, at der er investeret store beløb i indretning af de 2 tandlægehøjskoler, men der er også god økonomi i at anvende disse lokaler til andre formål, når der ikke længere er behov for de 2 tandlægehøjskoler.

Konkluderende vil jeg sige om tandlægehøjskolerne, at meget taler for, at én af dem nedlægges. Vi er i regeringen i gang med at undersøge talgrundlaget yderligere. Vi vil også gerne vide, hvilke investeringer der forudses i de næste 20-25 år, hvis man bevarer henholdsvis den ene tandlægehøjskole, den anden tandlægehøjskole eller begge tandlægehøjskoler. Vi har kort sagt ikke taget stilling til, om den ene eller den anden skal nedlægges.

Men én ting har vi taget stilling til. Det beløb, som vi bad udvalget spare, kan spares, og det skal spares, og det kan ske ved, at man nedlægger den ene eller nedlægger den anden, men det kan også ske, selv om man bevarer begge tandlægehøjskoler. Det, vi skal have undersøgt, er blot, om ikke den sidste løsning forårsager så stor skade på undervisningen og betyder så svækkede undervisningsmiljøer, at vi må foretrække at nedlægge én af de 2 tandlægehøjskoler.

Dér står sagen. Vi vender tilbage til den, når vi har fået talgrundlaget yderligere belyst. Det er trods alt en stor beslutning, og der må ikke kunne herske tvivl om de økonomiske konsekvenser af at gøre henholdsvis det ene, det andet og det tredje.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Men ét står altså fast: Beløbet skal spares, og det fornemmer jeg også at et flertal er enig med regeringen om.

Det samme kan man sige, når det gælder det lægevidenskabelige fakultet i Odense. Også her står det lysende klart, at der kan spares det beløb, som udvalget blev sat til at spare, ja, jeg vil føje til: Det står lysende klart, at der tilmed kan spares mere endnu. Det er én af de konklusioner, som er kommet ud af dette udvalgsarbejde. Men om der lige præcis skal spares på den måde, udvalget foreslår, har regeringen endnu ikke taget stilling til. Også her vil vi gerne have belyst tingene og have dem sat ind i en bredere landspolitisk sammenhæng.

Flertallet indstiller jo i redegørelsen, at første del af det lægevidenskabelige studium ved Odense Universitet nedlægges, sådan at lægeskolen bliver et rent klinisk fakultet. Forslaget herom forudsætter, at optagelsestallet bibeholdes på 410 på landsplan, fordelt med 205 i København og 205 i Århus. Efter bestået 1. del overføres 50 studerende til Odense Universitet fra Århus, hvor de tager 2. del af deres studium.

Det Lægevidenskabelige Forskningsråd og Det Faglige Landsudvalg for Sundhedsuddannelserne har i deres hørings svar udtalt, at nedlæggelse af første del på medicin i Odense ikke er en reel mulighed, da det vil medføre problemer med hensyn til rekruttering af forskere og studenter, og de indstiller derfor, at hele fakultetet i Odense nedlægges.

Udvalget har opgjort besparelsen ved nedlæggelsen af hele det lægevidenskabelige fakultet til ca. 4½ mio. i 1989 stigende til 22 mio. i 1993, og i dette tal er inkluderet fællesområdebesparelsen, som ikke er med i udvalgets redegørelse.

Jeg vil altså som sagt fastholde, at der bestemt skal spares det angivne beløb, ja, mere, på lægeuddannelsen, men regeringen ønsker at vurdere tingene nærmere, før vi træffer beslutning om, hvorvidt vi vil foreslå den ene eller den anden model for begrænsninger.

Frank Jensen (S):

Gennem de seneste måneder er det føjet gennem luften med trusler om lukning af Århus Tandlægehøjskole og af lægeskolen ved Odense Universitet samt drastiske nedskæringer på Panum Institutets uddannelser her i København.

Disse trusler udspringer ikke fra denne sal. På intet tidspunkt er der her i folketingssalen manifesteret et flertal på 90 mandater, der ønsker de omtalte uddannelses- og forskningsinstitutioner slagtet, men på trods af dette faktum fortsætter forvirringen.

Alle taler om Århus Tandlægehøjskole og medicinstudiet i Odense, som om undervisningsministerens sparekniv allerede har skåret livsnerven over.

Forklaringen på denne misere skal findes i den blå redegørelse vedrørende sundhedsuddannelserne fra november 1988.

I august måned nedsatte undervisningsministeren et udvalg vedrørende sundhedsuddannelserne med den bundne opgave at finde besparelser med et provenu på 6 mio. kr. i 1989 stigende til 25 mio. kr. i 1993. Planen skulle være klar på 3 måneder.

Ifølge undervisningsministerens kommissorium skulle udvalget finde den store besparelssessum ved sammenlægning af eller rationalisering ved de lægevidenskabelige fakulteter, Tandlægehøjskolen, skolerne for klinikassistenter og tandplejere samt Danmarks farmaceutiske Højskole.

De betingelser og arbejdsvilkår, som ministeren opstillede for udvalget, har været under al kritik. Det stod stort set allerede i kommissoriet, hvad udvalget skulle konkludere, og intet har tydet på, at ministeren ønskede en gennemarbejdet redegørelse om rationalisering og effektivisering af sundhedsuddannelserne som resultat af udvalgsarbejdet.

Med det tidspres, der var lagt på udvalget, har det ikke været muligt at gennemarbejde indstillingerne og finde en løsning på den opgave, som ministeren formulerede for udvalget. F.eks. har udvalget ikke svaret på det mest fundamentale spørgsmål i kommissoriet, nemlig overvejelser over behovet for tandlæger, læger og færdiguddannede fra de kortere odontologiske uddannelser på kortere og længere sigt. Det er nødvendige forudsætninger for et ordentligt udvalgsarbejde, at de ting er på plads.

Processen har været yderst kritisabel, og resultatet er i dag, at vi står med en ubrugelig rapport. Det værste er dog, at den meget spinkle indstilling, som ministeren har fået fra udvalget, har skabt frustration og utryghed på alle institutioner. Processen minder til forveksling om den nuværende undervisningsministers generelle ageren på hans ressortområde.

[Frank Jensen]

Først nedsættes der et udvalg mellem de berørte parter, der skal afgøre, hvem der skal nedlægges, hvem der skal slages. Under denne del-og-hersk-proces, der sætter alle parter op mod hinanden, forholder ministeren sig passiv, eller han kaster ny benzin på bålet ved truslen om nye nedskæringer.

Nu er det på tide, at Folketinget griber ind og stopper tilfældige lukninger af velfungerende uddannelses- og forskningsinstitutioner.

I det efterfølgende vil jeg gå nærmere ind på forholdene vedrørende de to lukningstruede uddannelsesinstitutioner.

På det lægevidenskabelige område foreslås 1. del af studiet ved Odense Universitet nedlagt, og derudover har udvalgets flertal stiltiende accepteret en nedsættelse af studieoptaget med 100 studerende, nemlig fra 510 til 410. Ergo er det ikke sådan, som ministeren sagde i sin ordførertale, at optagelsestallet er uforandret. Der er rent faktisk tale om en nedsættelse af studieoptaget med 100 studerende.

Udvalget har ikke foretaget nogen form for analyse af det fremtidige behov for læger, men har stiltiende benyttet BO-3-året som udgangspunkt for sit arbejde.

De 410 studerende fordeles med 205 studerende ved Københavns Universitet og 205 ved Århus Universitet. Denne fordeling giver Københavns Universitet en nedskæring på 60-70 studiepladser, hvilket vil udhule undervisnings- og forskningsmiljøet endnu mere, end de allerede gennemførte nedskæringer på instituttet har gjort.

Nedlæggelsen af den teoretiske del af lægestudiet ved Odense vil betyde en langsom afvikling af hele det medicinske fakultet ved universitetet på Fyn. Det er nok også det, der er baggrunden for, at Det Faglige Landsudvalg har sagt enten-eller – enten bevarelse af en hel medicineruddannelse eller en fjernelse. Dette her er en halv løsning.

En model, hvorefter man overfører 50 studerende fra Århus Universitet til Odense efter bestået 1. del, er på længere sigt en reel lukning af fakultetet og dermed en udhuling af det undervisningsmæssige og forskningsmæssige grundlag for denne læreanstalt og for dens beståen som et egentligt universitet.

Denne udvikling vil betyde en meget kraftig forringelse af hele sundhedssektoren i den sydvestlige del af Danmark, og det vil selvfølgelig

også være med til at forringe mulighederne for uddannelsessøgende i dette område. I hvert tilfælde vil mulighederne for at få en uddannelse tæt på ens hjemstavn blive forringet.

Hele denne øvelse vedrørende Odense Universitet vil ifølge planen kun give en besparelse på 1,6 mio. kr. i 1989 voksende til 8,4 mio. kr. i 1993. Det provenu hentes imidlertid ikke ind på undervisning, men ene og alene på forskning.

Når man ser på nettobesparelsen ved at nedlægge Odense lægeskole, er der et kæmpemisforhold mellem det, samfundet kan spare, og det, undervisningsministeren kan slå i stykker.

På det odontologiske område foreslås der over for ministeren, at Århus Tandlægehøjskole nedlægges, og desuden nedskæres optagelsesantallet med 20 studiepladser, nemlig ned til 100 studiepladser. Det er et fald på 150 studiepladser siden 1983. I samme periode har de 2 tandlægehøjskoler gennemlevet nedskæringer på over 40 mio. kr., og man må derfor konkludere, at disse uddannelser har bidraget væsentligt til den samlede nedskæring på undervisningsområdet gennem de seneste år.

Ifølge udvalgets indstilling skal den kliniske tandteknikeruddannelse nedlægges uden nogen form for saglig argumentation. Det skal dog fremhæves, at udvalget selv skriver i redegørelsen, at en opretholdelse af 2 tandlægehøjskoler er den bedste løsning af hensyn til rekrutteringen og den behandlingsfunktion, som også er pålagt disse institutioner.

Det er ene og alene ministerens mangeårige indskrænkninger i studiepladskapaciteten og forskningsbevillingerne, der er baggrunden for udvalgets indstilling om lukning af Tandlægehøjskolen i Århus. Socialdemokratiet mener, at der skal opretholdes 2 tandlægehøjskoler i Danmark, én i øst og én i vest. Vi ønsker at sikre den geografiske spredning af tandplejepersonalet, og vi ønsker at sikre det jysk-fynske område et reelt behandlingstilbud ud over det, der kan tilbydes hos de privatpraktiserende tandlæger. Vi ønsker ikke at adskille forskning og uddannelse. Vi mener, at faglig konkurrence mellem institutioner er sund. Socialdemokratiet stiller sig stærkt tvivlende over for, om de budgetterede stordriftsfordele ved at nedlægge og sammenlægge uddannelser vil blive en realitet.

[Frank Jensen]

Vi opfordrer på det kraftigste undervisningsministeren til at tage den ubrugelige redegørelse af bordet. Der skal skabes politisk ro om vores undervisnings- og forskningsinstitutioner. Det er nødvendigt, at utrygheden og nervøsiteten fjernes, så ansatte og studerende kan koncentrere sig om deres studier og forskning. På den baggrund ser Socialdemokratiet frem til en hurtig politisk afklaring af den for alle parter utilfredsstillende situation på dette område.

Eva Møller (KF):

Det kommer formodentlig næppe som en overraskelse for nogen, efter at man har hørt undervisningsministerens redegørelse, som vi i Det Konservative Folkeparti naturligvis kan tilslutte os, at vi ikke kan stemme for de to socialdemokratiske beslutningsforslag, der foreligger her i dag.

Jeg vil gerne sige, at efter at have læst forslagene fornemmer jeg, at der ligesom er 2 muligheder. Man kan enten opfatte forslagene som drilleri, men det vægrer jeg mig ved at tro, når det er et stort og ansvarsbevidst parti som Socialdemokratiet, der har fremsat dem.

Den anden mulighed – og det er den, jeg sådan umiddelbart ville tro på – er naturligvis, at forslagene er alvorligt ment, men også det har jeg lidt vanskeligt ved, og det hænger sammen med, at der er modstrid mellem teksterne i overskriften og i selve forslaget og dets bemærkninger, idet man i overskriften på forslaget om Tandlægehøjskolen siger, at det er et forslag om bevarelse af Tandlægehøjskolen i Århus, hvoraf man jo kunne slutte, at man godt måtte nedlægge Tandlægehøjskolen i København, men når man så læser bemærkningerne, står der jo deri klart og tydeligt, at man ønsker at bevare 2 tandlægehøjskoler. Forslaget burde vel derfor, hvis det skulle være i overensstemmelse med sig selv, have været formuleret sådan, at det var et beslutningsforslag om bevarelse af 2 tandlægehøjskoler.

Tilsvarende med forslaget om Odense Universitet. Det siger i overskriften, at man vil bevare det lægevidenskabelige fakultet, men både når man læser bemærkningerne, og når man lyttede til ordførerens tale her i dag, fremgår det tydeligt, at det, der tales om i rapporten, ikke er en nedlæggelse af Odense Universitet, men en ændring af det medicinske fakultet ved Odense Universitet, og derfor kan man sige, at

også her er der en modstrid mellem de to dele af forslaget.

Den anden grund til, at jeg måske vægrer mig, er, at jeg må sige: Så er det ikke noget velovervejet forslag. Jeg synes heller ikke, det er særlig velovervejet og udtryk for en ansvarlig politik at tage enkelte elementer ud af en samlet helhed og isoleret træffe beslutning om dem.

Vi har naturligvis i Det Konservative Folkeparti ligesom Socialdemokratiet og formodentlig alle andre partier i dette Ting læst den redegørelse, der er kommet fra det udvalg, der arbejdede med besparelser på sundhedsområdet, dels alle høringssvarene, som kom, efter at rapporten havde været sendt ud til høring, dels alt det supplerende materiale, vi har modtaget såvel fra institutioner som fra enkeltpersoner, og efter læsning af alt dette materiale kan jeg sige, at der er én ting, vi er fuldstændig sikre på, nemlig at besparelsesmålet, de 25 mio. kr., sagtens kan nås. Vi føler os endda også overbevist om, at vi kan finde større besparelser, og jeg vil gerne sige, vi er helt indstillet på at finde disse besparelser. Vi mener imidlertid, det er væsentligt, at man ser tingene i en større sammenhæng, og det betyder, at vi ikke vil se på sundhedsuddannelserne isoleret, men på hele området med de videregående uddannelser, også fordi lægeuddannelsen ikke foregår på særlige institutioner, men er en del af et universitet.

Vi vil altså gerne medvirke til at finde besparelserne, men vi vil ikke støtte de beslutningsforslag, der foreligger her, da vi ønsker at se tingene i en større sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Fru Eva Møller talte om drilleri. Jeg kan forsikre hende for, at der ikke med fremsættelse af de to beslutningsforslag er tale om drilleri fra Socialdemokratiets side.

Det, der er tale om, er, at det efterhånden flyver gennem luften med nedlæggelsestrusler over for en lang række af vores undervisnings- og forskningsinstitutioner, og derfor er det nødvendigt, at der kommer gang i den politiske og parlamentariske diskussion om, hvordan vi ønsker at organisere vores universitetsverden og vores andre højere uddannelsesinstitutioner.

Fru Eva Møller var inde på, at det, der var tale om, ikke var en lukning af lægeuddannel-

[Frank Jensen]

sen ved Odense Universitet, men så vil jeg gerne høre fru Eva Møllers kommentar til, at Det Faglige Landsudvalg og flere af fru Eva Møllers egne partikammerater på Fyn, selv ministre, siger, at en lukning af 1. del ved Odense Univiersitet er en reel lukning af det medicinske fakultet, og jeg vil også spørge fru Eva Møller, om hele den konservative folketingsgruppe inklusive de konservative ministre har samme indstilling som den, ordføreren har givet udtryk for i dag.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Frank Jensen, at jeg netop sagde, at jeg ikke kunne forestille mig, at et parti som Socialdemokratiet ville fremsætte disse forslag som drilleri, men at de var alvorligt ment, og så undrer det mig stadig væk, at man, også i lyset af hr. Frank Jensens seneste bemærkninger, tager enkeltelementer ud af uddannelsespolitikken. Efter min og Det Konservative Folkepartis mening havde det været langt rigtigere, om vi havde taget en samlet drøftelse af, hvordan vi ønskede tingene ordnet.

Jeg vil også gerne sige, at det er en opfattelse, som samtlige medlemmer i den konservative folketingsgruppe deler, at vi i lyset af en samlet vurdering skal træffe beslutningerne, og at vi derfor ønsker en samlet vurdering, inden vi beslutter det ene eller det andet.

Og med de bemærkninger, jeg kom med, ville jeg blot påpege modsætningen mellem overskrift og tekst i Socialdemokratiets beslutningsforslag, og den synes jeg Socialdemokratiet burde kunne opklare. Det er ikke mig, der har formuleret beslutningsforslagene, for så havde de klart været udtryk for en politisk linie og en politisk holdning og ikke bare enkeltbidder af en løsningsmodel.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg fik ikke noget svar på af fru Eva Møller, om der stod en samlet konservativ gruppe bag, men det skylder hun mig heller ikke at redegøre for. Man kan bare undre sig, når man læser den lokale presse i de to regioner, hvor der trues med institutionslukninger, og så ser fru Eva Møllers partikammeraters ageren i det samme område.

Jeg vil godt sige til fru Eva Møller, at når vi har fremsat beslutningsforslag, der specifikt vedrører Århus Tandlægehøjskole og 1. del af lægestudiet i Odense, er det, fordi der i den rapport, som ministeren selv redegjorde for her i dag, er en indstilling om Tandlægehøjskolens afvikling og flytning af lægestudiets 1. del i Odense. Denne indstilling bliver vi nødt til at forholde os til, når vi ikke kan få ministeren til på nuværende tidspunkt at redegøre for her i Folketingets spørgetid, hvilken model han vil bruge, om han vil følge indstillingen fra udvalget. Vi bliver nødt til at få sat den politiske proces i gang igennem et beslutningsforslag, men jeg vil da godt spørge fru Eva Møller, om Det Konservative Folkeparti vil opnå besparelsen på de 25 mio. kr. gennem institutionsnedlæggelser. Det kunne man måske få et svar på?

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Eva Møller for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Så prøver vi én gang til i håb om, at hr. Frank Jensen vil høre efter.

Der står en samlet konservativ folketingsgruppe bag ønsket om, at vi skal se tingene i en større sammenhæng, og at vi derfor ikke tager stilling til enkeltdele. Jeg vil gerne sige, at vi ikke på forhånd har lagt os fast på, at det ene eller det andet er muligt eller rettere sagt umuligt; men at det skal ses i en større politisk sammenhæng, står vi alle bag.

Rahbæk Møller (SF):

Indledningsvis vil jeg give fru Eva Møller ret i, at forslagene er yderst uheldigt formuleret. Det drejer sig selvfølgelig ikke om at bevare Tandlægehøjskolen i Århus, men om at bevare de to tandlægehøjskoler i Danmark, og det drejer sig ikke om at bevare det medicinske fakultet i Odense, men om at bevare det medicinske fakultet ved de 3 universiteter her i landet og herunder naturligvis modsætte sig den overflytning af en fjerdedel af det københavnske fakultet til Århus, som det også er foreslået.

Jeg vil føje til, at SF ønsker en udvalgsbehandling, fordi der er brug for, at det i betænkningen præciseres, om det er de intentioner, jeg

[Rahbæk Møller]

har nævnt her, der også er Socialdemokratiets, for så er vi enige i forslagene og kan støtte dem.

Det, det først og fremmest drejer sig om, er at få denne indstilling taget af bordet, for den er simpelt hen ukvalificeret. For det første: Det er pålagt udvalget at spare 25 mio. kr., og derefter har det så på egen hånd lagt 50 mio. kr. til dels ved at tage de procentuelle nedskæringer, som alle landets institutioner rammes af – o.k. det er alt nok, men så må man kigge på hvem som helst – dels ved at tage puljeopsparingerne, som vi jo ved føres tilbage til institutionerne igen.

Med den argumentation kunne man lige så godt have startet en debat om, hvor vi skal lukke civilingeniøruddannelsen, i Ålborg eller i Lyngby. Det ville være lige så kvalificeret som dette her.

Der er en anden grund til, at det er en ukvalificeret indstilling, nemlig at den i alt for høj grad bærer præg af, hvor nogle toneangivende medlemmer kommer fra. Jeg vil bare pege på, at sundhedsdirektøren, den tidligere dekan ved Århus Universitet, har fået gennemført, at der foreslås en kraftig udvidelse af lige netop hans gamle skole, samtidig med at alle andre skal skære ned. Alene dette forhold stempler den pågældende rapport, og derfor skal denne indstilling tages af bordet.

Jeg vil godt gøre nogle principielle bemærkninger om antallet af læreanstalter, og her vil jeg holde mig til tandlægehøjskoleområdet.

Vi har 2 tandlægehøjskoler her i landet. Der er 2 i Norge, som er et mindre land, 3 i Sverige, 3 i Finland og endnu flere i Schweiz, lande af samme størrelse som Danmark. Alene dette siger, at vi burde have plads til 2 tandlægehøjskoler i dette land, så meget mere som vi ved, at de begge er højt kvalificeret internationalt set. Jeg vil da også godt føje til, at hvis disse årlige procentvise nedskæringer fortsætter år efter år efter år, så kommer der et tidspunkt, hvor vi må til at nedlægge både tandlægehøjskoler, medicinske fakulteter, ingeniørskoler, handelshøjskoler og humanistiske fakulteter. Der kommer simpelt hen et tidspunkt, hvor man ikke kan rationalisere mere uden at anbringe alle landets studenter af samme art samme sted, så man kan undervise dem i samme bygning. Så langt kan vi nå.

Men for det første håber jeg da ikke, at denne regering bliver siddende i det uendelige. For

det andet: Hvis den skulle blive siddende nogle år endnu, håber jeg, den kommer til besindelse og ser, at man ikke bare kan skære 2 pct. af år efter år efter år, uden at det har nogle konsekvenser.

Det vil sige, at på nuværende tidspunkt modsætter vi os lukning af nogen af de pågældende institutioner.

Inge Dahl-Sørensen (V):

De foreliggende beslutningsforslag er udløbere af et spørgsmål til undervisningsminister Bertel Haarder den 30. november 1988 og den almindelige debat om besparelser på undervisningsområdet. Den 30. november gav undervisningsministeren udtryk for, at 1 af Danmarks 2 tandlægehøjskoler måtte lukke, hvilket jeg kan henholde mig til.

Sundhedsuddannelser har vi ikke af hensyn til institutionerne, men af hensyn til patienterne – det er dem, der skal behandles – og når det i disse økonomisk dårlige tider erfares, at der kan spares op imod 25–30 mio. kr., uden at det går ud over tandsundheden, er det klart, at en sådan mulighed må udnyttes. Hermed er der ikke taget stilling til, hvilken af tandlægehøjskolerne der skal nedlægges, det kan ikke afgøres på det foreliggende grundlag, men det er vigtigt at understrege, at beslutningen vil blive truffet på grundlag af alle relevante argumenter og ikke på grundlag af, hvor tandlægehøjskolerne geografisk er placeret.

Med hensyn til lægeuddannelsen på Odense Universitet er det ikke det rette tidspunkt at tage en drøftelse. Spørgsmålet er simpelt hen ikke belyst godt nok. Kun én ting ligger fast, nemlig at der må ske besparelser på medicineruddannelserne, men om det skal ske et enkelt sted eller mere bredt, kan der ikke tages stilling til på nuværende tidspunkt.

Derfor må Venstre i dag stemme nej til beslutningsforslagene, idet der ikke er et tilstrækkeligt grundlag at træffe beslutning på.

Pia Dahl (FP):

Det er rigtigt, som fru Eva Møller sagde, at når man ser på disse beslutningsforslag, føler man, at der er et misforhold mellem titlen og indholdet. Men jeg skal sige til Socialdemokratiet, at vi i Fremskridtspartiet har den helt klare holdning, som vi har haft i mange, mange år, at det kun er nødvendigt med én tandlægehøjskole.

[Pia Dahl]

Vi har endnu ikke truffet beslutning om, hvilken tandlægehøjskole der skal bestå, hvis jeg må sige det positivt, og vi glæder os i øvrigt til at få det yderligere talmateriale, som undervisningsministeren optalte. Jeg tror nemlig, det er en almindelig opfattelse, at der hersker stor tvivl på grund af det virvar af forskellige tal, der har svirret rundt.

Til gengæld kan jeg sige til Socialdemokratiet, at vi ikke er klar til at nedlægge noget lægestudium i Odense. Vi er dog enige i, at der skal spares penge, og derfor er jeg også glad for den melding, der kom fra Det Konservative Folkeparti om, at man regner med, at der kan ske yderligere besparelser ikke alene på sundhedsuddannelserne, men på alle de videregående uddannelser. Vi lægger stor vægt på, at sparemålet skal nås, og mulighederne er der helt indlysende set fra Fremskridtspartiets side.

Marianne Jelved (RV):

De to beslutningsforslag, som vi behandler nu, løser efter Det Radikale Venstres mening ikke institutionernes problemer. De sikrer i realiteten kun de geografiske placeringer af visse uddannelsespladser.

Det, institutionerne sukker efter, er en rationel indretning af de uddannelses-, forsknings- og behandlingscentre, som Folketinget beslutter Danmark skal have.

I Det Radikale Venstre ønsker vi, at ressourcerne til uddannelserne udnyttes optimalt, at der sker en planlægning af uddannelsernes mål for mængden og kvaliteten af kandidater og for forskningen og behandlingen, også når det gælder sundhedsuddannelserne. Det burde alle Folketingets partier være interesseret i at medvirke til, og vi skylder vore institutioner, ja samfundet som helhed, denne overordnede planlægning af hele dette område. Det er faktisk det, i hvert fald Det Radikale Venstre sammen med de andre regeringspartier arbejder med nu, og vi vil ikke bindes op på disse to geografiske beslutningsforslag, som jeg tillader mig at kalde dem.

Et af problemerne i denne sammenhæng er, at vi har en mindretalsregering, hvilket gør det vanskeligt i så mange forskellige politikker, også i uddannelsespolitikken, men det er nu engang det realistiske politiske udgangspunkt i dag.

For Det Radikale Venstre er det vigtigt at understrege, at beslutningsgrundlaget skal være i orden. Det er det ikke endnu, og det er det heller ikke med de to beslutningsforslag, Socialdemokratiet har fremsat, og derfor kan vi ikke anbefale dem.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg er enig med fru Marianne Jelved i, at det drejer sig om, at vi får brugt vores uddannelsesressourcer mest hensigtsmæssigt og optimalt. Jeg går ud fra, at fru Marianne Jelved ved, at når det drejer sig om det lægevidenskabelige område, har det været igennem – det har stort set samtlige universitetsstudier – drastiske omlægninger gennem budgetreformen og også gennem generelle nedskæringer på uddannelsesinstitutionernes bevillinger. Når det drejer sig om tandlægehøjskolerne, har de siden 1983 været pålagt besparelser på 40 mio. kr. for to uddannelsesinstitutioner, så der er også en grænse for, hvor langt man kan gå i forhold til det optimale, før der rent faktisk bliver en direkte nedgang i kvaliteten af den forskning og den undervisning, der finder sted.

Jeg vil godt sige til fru Pia Dahl fra Fremskridtspartiet, som mente, at vi kunne lukke en af tandlægehøjskolerne, at nu er det sådan, at man i Danmark stadig væk kan se, hvis folk åbner munden, det er næsten det bedste sted, man kan se, hvilken familie de er født i, om det er i en rig familie eller i en arbejderfamilie. Det skal ikke være sådan i fremtiden, at man kan se på folks tænder, om de bor i Jylland-Fynsområdet eller i Københavnsområdet. Det er jo sådan, at tandlægehøjskolerne opfylder en behandlingsforpligtelse, også ud over hvad man kan præstere hos en privatpraktiserende tandlæge. De er blevet dygtige, men der er rent faktisk mange operative indgreb, som man er nødt til at foretage på en af vore tandlægehøjskoler, og så skal man til at pendle til København, når patienter i det jysk-fynske område skal behandles i fremtiden.

Bente Juncker (CD):

Vi har disse beslutningsforslag til behandling, og jeg vil sige, at det har været nogle frygtelige måneder dels for os herinde, men også for de institutioner, som har ringet til os, fordi de har hørt rygter hist og pist. Det er forløbet på

[Bente Juncker]

præcis samme måde som med seminarierne, at undervisningsministeren har nedsat nogle udvalg; det må undervisningsministeren meget gerne gøre, men kunne ministeren så ikke indskærpe medlemmerne af de udvalg, at de tav stille. Tingene havde så måske kørt på en lidt anden facon. Jeg synes, ministeren skulle indskærpe det, næste gang han får behov for at have nogle udvalg, der bakker ham op.

Det er fint, at man får nogle ekspertudvalg til at vurdere situationen på dette område, fordi situationen ikke er nem. Vi har sagt til undervisningsministeren, at vi vil gerne være med til en besparelsesramme på det niveau, han har lagt frem her, men det kræver altså meget. Det kræver, at vi får en overordnet planlægning af disse uddannelser, og det kræver – det andet, som SF's ordfører også var inde på – at vi ikke får disse 2 pct.s, 3 pct.s eller 5 pct.s besparelser om sommeren, som udhuler uddannelserne indefra. Når jeg siger det, er det, fordi det sænker niveauet på længere sigt, så vi ikke får den uddannelse, vi gerne vil have. Det er derfor, vi har sagt til undervisningsministeren, at besparelsen vil vi gerne være med til, men så må de andre ting altså opfyldes. Det nikker undervisningsministeren til, og det er jeg da glad for.

Der er en anden ting, som også bringer mig ind i denne sag, og det er styrelsesloven. Om den vil jeg gerne sige til undervisningsministeren, at den er en hæmsko på nogle af disse institutioner. De kan ikke blive enige i samarbejdsudvalgene om, hvem de skal fyre, og så fyrrer de måske nogle af de dygtige lærere og lader nogle kontorhold og mellemteknikere sidde. Det er altså også uhørt, at vi skal blive ved med at finde os i det. Jeg ser hen til, at ministeren samtidig med behandlingen af forslagene vil komme med nogle løsningsmodeller for styrelsesproblematikken.

Jeg tror, at denne sag er svær og vanskelig, så jeg vil foreslå undervisningsministeren, at vi ikke udskyder problemet, for vi har et hensyn til disse institutioner. Nu har spørgsmålet om en nedlæggelse af Århus Tandlægehøjskole og lægeskolen i Odense i hvert tilfælde hvert af de år, jeg har været herinde, ved finanslovstid været fremme. Senest var det hr. Bernhard Baunsgaard, nu er det måske hr. Ole Bernt Henriksen, der skal redde dem i år, hvem ved? Men det her kan vi ikke have.

Jeg vil foreslå ministeren, at vi nu tygger alle disse spørgsmål godt og grundigt igennem og ser, hvilke penge der er i det, ser, hvordan den overordnede planlægning kan foretages, og at vi så stemmer pengene hjem fra CD's side på en budgetreguleringskonto, og så forhandler vi det færdig efter jul, når vi ikke har så travlt, som vi har i øjeblikket.

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg skal ikke trætte med gentagelser af de mange oplysninger, der er givet af tidligere ordførere om tandlægeuddannelserne i Århus og København og lægeuddannelsen i Odense. Jeg vil indskrænke mig til nogle principielle overvejelser om denne alvorlige sag.

Jeg skal ikke bebrejde Socialdemokratiet, at man har fremprovokeret denne debat. Vi er enige i, at vi bør finde en hurtig løsning på dette spørgsmål. Det er uværdigt over for de implicerede institutioner og personer, som lider under denne uvished.

Jeg må dog sige, at vi ikke kan stemme for det fremsatte beslutningsforslag, idet vi ikke finder sagen tilstrækkelig oplyst endnu. Kristeligt Folkeparti vil positivt indgå i forhandlinger om besparelser på disse områder, det skal ligge helt klart. Når det gælder tandlægeuddannelsen, er vi af den opfattelse, at der kun er plads til én tandlægeskole i lille Danmark. Vi finder, der er mange gode argumenter for at støtte dette synspunkt, altså kun én tandlægeskole i Danmark.

Men vi er ikke endeligt afklaret med hensyn til, hvor skolen skal ligge, men jeg kan dog sige, at Kristeligt Folkeparti som overordnet princip ønsker at fremme en decentral struktur ved placeringen af institutioner i vort land.

De ting, vi ikke finder helt opklaret endnu, er om besparelsernes størrelse ved forskellige løsninger. Vi vil også gerne have nærmere undersøgt, hvad de bygninger, der i givet fald skal forlades, kan bruges til. Det er spørgsmål om opretholdelse af forskning et eller to steder, det er et spørgsmål om klinik for specialbehandling, om uddannelse af tandteknikere. Der er en række spørgsmål her, vi må have nærmere belyst, før vi kan tage endelig stilling.

Så er der endelig spørgsmålet om lægeuddannelsen i Odense, og også her finder vi, at vi mangler sagen nærmere belyst på en række punkter.

[Lysholm Christensen]

Jeg kan dog sige, at for os er synspunktet det, at ofte kan det være bedre at lukke et helt fakultet end at lukke det delvis og stadig væk bruge ostehøvlsmetoden, når der skal spares. Det kan ofte være mere hensigtsmæssigt at lukke et helt institut. Om det skal ske i Odense, er vi ikke endeligt afklaret om, men at lave en delvis løsning, hvor man kun lukker første del, finder vi ikke umiddelbart tiltalende.

Vi overvejer sagen og vil medvirke konstruktivt til at finde nogle besparelser på disse områder.

Helle Degn (S):

Til ministeren vil jeg sige, at jeg synes, man kan andre sig over, at ministeren tillægger udvalgets indstilling den betydning, han gør. Jeg synes, at det udvalgsarbejde, der er foretaget, nærmest giver indtryk af at være et debatoplæg. Der er efter vores opfattelse ikke rigtig noget som helst perspektiv i det uddannelsespolitiske snit, der skulle være i det forslag. Det er der heller ikke i regeringens førte uddannelsespolitik i øvrigt. Vi ser nu her i disse timer forslag om besparelser på seminarier, universiteter, forskningsmiljøer m.m.

Regeringens målsætning for sine politiske aktiviteter er hele tiden mere end noget andet besparelser. Man forfølger endog besparelser på et helt useriøst, usagligt grundlag uden at tage hensyn til pædagogiske konsekvenser og til de unge under uddannelse. Ministerens besparelser kan endog nemt medføre egentlige samfundsmæssigt forøgede omkostninger, men som altid er målet for den borgerlige regering blot at klare sit bogholderi mere end at klare landets dybt alvorlige økonomiske problemer.

Derfor synes vi også, at overvejelserne og forslagene, der ligger i udvalget, er dybt seriøse, men kan ikke være baggrund for en egentlig stillingtagen på området. Folketingets partier skal efter vores opfattelse have lejlighed til at tage stilling ikke blot i form af en budgetreguleringskonto.

Når fru Eva Møller fra De Konservative havde en bemærkning til Socialdemokratiet om, at dette blot er udtryk for drilleri, må jeg sige nej. Det er dybt beklageligt, at Danmarks uddannelsespolitik administreres så dybt useriøst og især af en så svagt funderet regering. Jeg synes, at fru Eva Møllers bemærkninger om, at det hele skulle ses i en sammenhæng osv., klinger for-

færdelig hult, når man kan se, hvad det er, regeringen foretager sig netop i disse timer. Man udskyder, man camouflerer stillingtagen i form af den ene budgetreguleringskonto efter den anden.

Hr. Rahbæk Møller beklagede forslagens formulering; om det vil jeg blot henvise til, at det har sit udgangspunkt i spareudvalgets indstilling, hvor vi siger, at det forslag må i hvert fald tages af bordet. Vi må have nogle andre boller på suppen.

Fru Inge Dahl-Sørensen fra Venstre, siger, at beslutningerne må træffes på et bredt grundlag. Ja, det er vi da ganske enige i. Men et af de andre spørgsmål er også: af hvem? Socialdemokratiet kan ikke acceptere, at beslutningerne kun skal træffes dels på det nuværende grundlag, dels i en meget snæver kreds, nemlig af Vestres undervisningsminister. Vi mener faktisk, at det er en uddannelsesmæssig planlægning, der skal finde sted på et ordentligt og seriøst grundlag. Derfor er der også flere, der skal have lejlighed til at deltage i denne beslutning end blot en lukket kreds og en undervisningsminister bag nedrullede gardiner. Det finder Socialdemokratiet er uacceptabelt.

Derfor er jeg også enig med fru Marianne Jelved i hendes bemærkninger om, at vi må have et grundigt forarbejde, inden der træffes beslutninger på dette område.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg synes, at man ikke kan være i tvivl om, at ministeren selvfølgelig har et flertal for besparelsen, men han har ikke hermed nu et flertal for udmøntningen af sin besparelse. Jeg tror, at ministeren må se en lidt længere procedure for sig.

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvor han har tænkt sig at meddele de beslutninger, han træffer på dette område, for jeg synes ikke umiddelbart, det ser ud, som om der er et grundlag at træffe beslutningerne på. Jeg synes, at Folketingets partier i dag under denne sags behandling, har givet udtryk for, at man ønsker at få en mere seriøs indstilling.

Jeg er enig med hr. Lysholm Christensen fra Kristeligt Folkeparti i, at det, der foregår nu, ikke er fair, at stille de uddannelsessøgende, medarbejderne på uddannelsesinstitutionerne, i denne ret ubehagelige situation, at den ene institution spilles ud imod den anden. Jeg vil opfordre ministeren til at udarbejde et seriøst, et fornuftigt beslutningsgrundlag, så Folketingets

[Helle Degn]

partier får lejlighed til i åbenhed at træffe beslutning også på et mere sagligt og seriøst grundlag end det, vi ser her. På den baggrund vil jeg gerne takke for modtagelsen og ser frem til et fornuftigt udvalgsarbejde i Folketingets Uddannelsesudvalg.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil også gerne takke for modtagelsen af dette forslag, for, at et flertal af ordførere, repræsenterende et flertal i Folketinget, klart har udtalt, at der kan spares det beløb, som vi satte som mål, ja, der kan måske endda spares mere. Alle ved, at det ikke bare er løs snak, at det beløb kan spares ved f.eks. at bruge det, som nogen kalder grønthøstermetoden: at spare lidt alle steder.

Men spørgsmålet er, om vi nu skulle prøve at være lidt mere perspektivrige, sådan at vi også gør noget, der er til gavn for undervisningen og forskningen, og så vi så vidt muligt sparer på administration og husleje og andre udenværker og så vidt muligt skåner det, som institutionerne er til for. Det er derfor, vi skal se lidt nærmere på det. Vi kan godt spare beløbet, det siger et flertal. Pengene er hjemme. Finansloven er klar. Men vi skal lige have nogle bedre tal, før vi træffer beslutning med hensyn til, hvordan det skal ske. Det synes jeg de ordførere, der har forlangt det, har ganske ret i.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg kan godt forstå, at ministeren er glad for den konklusion, at der kan spares. Socialdemokratiet vil også gerne sige, at vi har forståelse for, at der skal spares, og at der kan spares, men der er ikke under denne behandling givet udtryk for, hvor meget der kan spares, og hvordan der kan spares, og hvor der kan spares. Det står fortsat hen i det uvisse, sådan som jeg har tolket Folketingets partier.

Derfor vil jeg endnu en gang spørge ministeren: Hvor har ministeren tænkt sig at forelægge sine forslag? Det vil Folketingets medlemmer, og jeg tror også uddannelsesinstitutionernes medarbejdere og de studerende, gerne vide.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil i enhver henseende forholde mig sådan, at jeg ikke har et flertal imod mig i det, jeg gør, og drejer det sig om noget, som kræver lovgivning, vil der blive lovgivning, drejer det sig om noget, som kræver bekendtgørelsesændring, vil der blive de høringer, man skal have, når der er bekendtgørelsesændringer. Uanset hvad det drejer sig om, vil jeg naturligvis orientere Folketinget om alt, hvad Folketinget ønsker at blive orienteret om.

Til slut vil jeg gerne sige, at jeg i dag har undladt at polemisere imod forslaget. Da jeg nu er blevet tvunget herop tredje gang, vil jeg godt sige, at jeg aldrig har set et mindre heltemodigt forslag end det, som vi har til behandling her. Det er ikke heltemodigt. Hvor er det nemt at stille den slags forslag! Den slags forslag kunne Socialdemokratiet stille hver eneste gang, der skal spares på noget som helst, og dermed kunne partiet så bekræfte, at for Socialdemokratiet er enhver ny offentlig udgift en sejr og ethvert forsøg på at spare en forbrydelse. Det er det gode, gamle Socialdemokrati, som vi kender det, og desværre et Socialdemokrati, som er uegnet til at regere landet under de vilkår, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Ja, så savner polemikken ikke grænser, men jeg skal bare sige til ministeren, at vi stadig væk ikke fik et svar, som viser, at ministeren vil bestræbe sig på fremover at lægge sine forslag til uddannelsespolitiske initiativer frem i Folketinget til en politisk åben dialog, men vil fortsætte med ad sin luskede administrative vej at træffe sine beslutninger. Det synes jeg er et dårligt varemærke for en borgerlig regering. Den burde da være sin egen politik bekendt og fremlægge sine uddannelsespolitiske forslag i Folketinget og ikke lave alle de administrative manøvrer, som primært er varemærket på dette lands nuværende og igennem de sidste mange år værende undervisningsminister. Vi har brug for en åben dialog, og vi har brug for uddannelsespolitiske forslag med perspektiv, og det mangler vi fra denne undervisningsminister.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Nu har både fru Helle Degn og jeg været medlem af Finansudvalget, og derfra ved vi, at når det drejer sig om generelle rammebesparel-

[Undervisnings- og forskningsministeren]

ser, bliver de forelagt Folketinget i form af, at finansloven har nogle tal for de enkelte udgiftsområder. Desuden er der nogle budgetoverslag, hvoraf man kan se, hvad regeringen har i sinde for de kommende år. Det er den måde, man forelægger tingene på, hvis man bruger den såkaldte grønthøstermetode, altså spare lidt alle vegne. Så der er fin tradition for, hvordan det gøres.

Hvis nu vi finder på en bedre metode, kan det da udmærket være, at den har en sådan karakter, at den skal præsenteres her i Tinget. Det vil jeg næsten tro. Problemet er sandelig, synes jeg, hvis det ender med, at fru Helle Degn ingenting hører, fordi hun så ved, at hun har fået sin vilje. Så bliver det grønthøstermetoden. Vi sparer bare lidt alle steder og kører en procentbesparelse alle steder, hvorefter hun først får det at se til august, når finansloven offentliggøres. Er det noget at stræbe efter? Det synes jeg ikke. Vi vil prøve at gøre det bedre.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Socialdemokratiet er enig i, at grønthøstermetoden er en dårlig metode. Derfor har vi også været modstandere af disse lønbesparelser, man har gennemført ved at lave 3 pct.s besparelser på lønsummen. Derfor, hr. minister, er vi glade for, hvis ministeren vil komme til Folketinget også i forbindelse med finanslovvedtagelsen og sige: disse forslag søger jeg gerne tilslutning til i Folketinget, men Folketinget har ingen mulighed for at se i det finanslovsforslag, jeg har fremsat, hvilke konsekvenser disse budgetreguleringskonti har for Tandlægehøjskolen i Aarhus, for Tandlægehøjskolen i København og for de tre medicinske fakulteter. Derfor er det ikke nogen heltdyd at komme med en finanslov, der er fuld af budgetreguleringskonti, til Folketinget. Vi vil gerne have dem udmøntet, så vi kan se, hvad det er, vi stemmer om. Det er derfor, vi har rejst denne debat. Vi har rejst den forud for finanslovdebatten, sådan at vi kan få en mere seriøs drøftelse af tingene.

Når undervisningsministeren siger, at Socialdemokratiet nu har levet sig tilbage i den socialdemokratiske rolle, vil jeg spørge ham om, hvornår der er lavet fornuftige forlig inden for de seneste år i dette land. Det blev der gjort i december måned, da vi var med til at løfte konkurrenceevnen i den private sektor, det blev der

gjort i nat, da vi var med til at lave et forlig om hele dagpengeområdet. Så kære minister, om igen!

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis det var sådan, at Socialdemokratiet i dag havde præsenteret Folketinget for et forslag, som rummede et alternativ til grønthøstermetoden, en måde, hvorpå man kunne spare på sundhedsuddannelserne på en bedre måde og på en måde, der virkelig gavtede forskningen og undervisningen, ville jeg tage hatten af. Selv om jeg måske ikke var enig, ville jeg rose Socialdemokratiet for denne indsats, men det, vi behandler, er jo et udpræget ikkeforslag, som går ud på, at man med det samme siger: dette må man under ingen omstændigheder gøre uanset argumenter, og uanset at man selv siger, at beslutningsgrundlaget er uklart. På trods af det er man altså alligevel klar med en delbeslutning, en del-ikke-beslutning vil jeg kalde den.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg vil blot gentage en gammelkendt konstatering, som jo også er et kendetegn ved denne regering, at den har forfærdelig svært ved at være regering, at den forventer af oppositionen, at oppositionen spiller regeringens rolle. Hvis nu dog for pokker bare, undskyld, hvis nu denne regering blot kunne tage sig sammen til at agere som regering og fremsætte nogle uddannelsespolitiske forslag med perspektiv og plan i, så ville oppositionen med største glæde forholde sig til regeringens udspil. Det er vores problem i Danmark i dag, at vi har en så svag regering, at den ikke engang kan fremsætte nogle forslag, der kan vedtages i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det kan selvfølgelig være ganske interessant at følge denne dialog imellem Socialdemokratiets ordfører og ministeren, og jeg skal undlade at kommentere fru Helle Degns bemærkninger om en svag regering eller ej. Jeg vil bare sige, at jeg forstod på hr. Frank Jensen, at Socialdemokratiet var interesseret i at få et kvalificeret og ordentligt beslutningsgrundlag for de beslutninger, der skal træffes. Det er faktisk det, rege-

[Marianne Jelved]

ringen arbejder på lige nu, simpelt hen. Det er ikke regeringen, der har fremsat de to beslutningsforslag, vi behandler i dag, det er Socialdemokratiet. Jeg synes ikke, at beslutningsgrundlaget i Socialdemokratiets beslutningsforslag er godt nok. At en regering arbejder for at skaffe et ordentligt beslutningsgrundlag, kan man vel ikke kritisere regeringen for. Det, der er problemet, er al denne hønsesnak uden omkring – hvis man må bruge det ord herinde.

(Kort bemærkning).

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne sige tak for fru Marianne Jelveds bemærkninger, for med dette forslag får vi jo nu udløst muligheden for, at regeringen for offentligheden, i Folketingets Uddannelsesudvalg, kan præsentere sin politik og sin plan på dette område. Det tror jeg både fru Marianne Jelved og jeg glæder os til at se – et samlet bud, en indstilling, åben i al offentlighed for de danske borgere, for de medarbejdere, der sidder på uddannelsesinstitutionerne, for de uddannelsessøgende. Alle, der har berøring med dette område, ville med stor interesse forudse og imødesee regeringens planer. Så det siger jeg tak for. Undervisningsministeren og jeg er enige om, at nu tror vi ikke mere, at der er nogen, der vil bede om ordet.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg konstaterer, at der ikke er flere, der beder om ordet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 13. december 1988 kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.27
